

Врз основа на член 27 став (1) од Законот за здравствената заштита („Службен весник на Република Македонија“ број 43/12, 145/12, 87/13, 164/13, 39/14, 43/14, 132/14, 188/14 и 10/15), министерот за здравство донесе

У П А Т С Т В О
ЗА МЕДИЦИНСКОТО ЗГРИЖУВАЊЕ ПРИ БАВНИ ВИРУСНИ ИНФЕКЦИИ
НА ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ

Член 1

Со ова упатство се утврдува медицинското згрижување при бавни вирусни инфекции на централниот нервен систем.

Член 2

Начинот на медицинското згрижување при бавни вирусни инфекции на централниот нервен систем е даден во прилог, кој е составен дел на ова упатство.

Член 3

Здравствените работници и здравствените соработници ја вршат здравствената дејност на медицинското згрижување при бавни вирусни инфекции на централниот нервен систем по правило согласно ова упатство.

По исклучок од став 1 на овој член, во поединечни случаи по оценка на докторот може да се отстапи од одредбите на ова упатство, со соодветно писмено образложение за причините и потребата за отстапување и со проценка за натамошниот тек на згрижувањето, при што истото од страна на докторот соодветно се документира во писмена форма во медицинското досие на пациентот.

Член 4

Со денот на влегувањето во сила на ова упатство престанува да важи Упатството за практикување на медицина заснована на докази при бавни вирусни инфекции на централниот нервен систем („Службен весник на Република Македонија“ бр.50/14)..

Член 5

Ова упатство влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 17-2607/1
27 февруари 2015 година
Скопје

МИНИСТЕР
Никола Тодоров

БАВНИ ВИРУСНИ ИНФЕКЦИИ НА ЦЕНТРАЛНИОТ НЕРВЕН СИСТЕМ

МЗД Упатство
26.5.2014

- Супакутен склерозирачки паненцефалитис
- Прогресивна мултифокална леукоенцефалопатија
- Creutzfeldt-Jakob-ова болест (CJD)
- Поврзани извори

СУПАКУТЕН СКЛЕРОЗИРАЧКИ ПАНЕНЦЕФАЛИТИС

- Тоа е енцефалит кој е предизвикан од вирусот на морбилите кај децата и кај адултите. Со практикувањето редовен програм за вакцинација против морбили појавата на заболувањето е многу ретка.
- Заболувањето се карактеризира со бавна прогресија, влошување на психолошкиот капацитет, моторни нарушувања и мускулни грчеви.
- Во најголемиот број случаи е фатален, често резултира со смрт во период покус од две години.

Дијагноза

- Цереброспиналниот ликвор, често пати, покажува лесна моноклеарна плеоцитоза, пораст на протеинската концентрација ($>1000\text{mg/l}$), пораст на IgG-индексот и на антителата на рубела.
- Електроенцефалограмот покажува типичен наод од периодични бран-комплекси.

ПРОГРЕСИВНА МУЛТИФОКАЛНА ЛЕУКОЕНЦЕФАЛОПАТИЈА

- Прогресивна инфекција, предизвикана од рарова-вирус (JC вирус), која резултира со лезии во белата маса.
- Оваа ретка инфекција се јавува кај пациентите со лимфом, карцином, саркоидоза или со имunosупресија.
 - Инциденцијата се зголемува колку повеќе нови имуномодулаторни лекови се воведуваат во третманот како на хематолошките така и на ревматолошките и невролошките заболувања.
- Прогресивните моторни растројства, психијатриските симптоми и детериорацијата на когнитивните функции се карактеристични наоди.
- Болеста може да е фатална. Некои од пациентите може да останат трајно хендикепирани.

Дијагноза

- Се базира на клиничката слика, наодот од МР на мозокот, JCV-PCR анализата за испитување на цереброспиналниот ликвор, а ако е потребно и мозочна биопсија.

CREUTZFELDT-JAKOV-OVA БОЛЕСТ (CJD)

Спорадичен CJD

- Супакутна прионска болест со деменција кај пациентите на возраст помеѓу 50-70 години со прогресивни когнитивни и моторни нарушувања и миоклонични грчеви.
- Инциденцијата на оваа спорадична болест е 1-2/1 000 000 годишно. Најчесто завршува фатално за 3-12 месеци.

Варијанта на CJD

- Bovine-а спонгиформна енцефалопатија (BSE) е прионска болест на говедата, (болест на „лудите крави“), прв пат откриена во Велика Британија во 1986 година.
- Во 1996 година беше потврдена инфекцијата кај човек, која предизвикува варијанта на CJD и ги напаѓа младите луѓе.
- До 2006 година, приближно 159 луѓе развиле варијанта на CJD во Велика Британија, најчесто на возраст од 15-35 години.
- Иницијалните симптоми вклучуваат депресија и сензорен дефицит, а подоцна деменција, церебеларна симптоматологија, миоклонус, неволни движења и други невролошки манифестации.
- За разлика од спорадичната форма, болеста трае подолго од една година, не се регистрираат ЕЕГ промени.
- Инкубацискиот период е непознат, но се проценува на 20-30 години.
- BSE може да се пренесе со трансфузија на крв. Многу држави поради тоа забранија донирање крв од луѓе кои престојувале во Велика Британија во периодот од 1980 до 1996 година.
- Досега BSE е откриена кај говедата во повеќе европски држави.

Дијагноза

- Клиничка слика.
- Рутинските тестови на цереброспиналниот ликвор и КТМ наодот се нормални, но спорадичната форма покажува прогресивни ЕЕГ промени, со трифазни остри бран-комплекси во интервал од една секунда.
- МР и некои специјални тестови на ликворот исто така покажуваат промени.
- Инфективната природа на болеста е докажана со инокулација на заразено ткиво кај експериментални животни, каде болеста се развива по долг асимптомски латентен период.
- И покрај тоа што единствениот потврден начин за трансмисија е мозочното ткиво и корнеата, кога се лекува болниот, препорачливо е да се преземат мерки на изолација при контакт со крвни продукти.
- Причинителот е резистентен на повеќе дезинфициенси, но не и на натриум хидрооксид.

ПОВРЗАНИ ИЗВОРИ

Други интернет извори

- Transmissible spongiform encephalopathies. Orphanet ORPHA56970.

Литература

- Brown P. Transmissible spongiform encephalopathy in the 21st century: neuroscience for the clinical neurologist. Neurology 2008 Feb 26; 70(9):713-22. **PubMed**
- Aksamit AJ. Progressive multifocal leukoencephalopathy. Curr Treat Options Neurol 2008 May; 10(3):178-85. **PubMed**

- Scheld WM, Whitley RJ, Marra CM (edit). Infections of the central nervous system. 3rd edition 2004, Lippincott Williams et Wilkins Philadelphia, USA
- Authors: This article is created and updated by the EBMG Editorial Team Article ID: rel00936 (036.034) © 2014 Duodecim Medical Publications Ltd

Author: Olli Häppölä

Previous author: Jussi Kovanen Article ID: ebm00776 (036.034) © 2014 Duodecim Medical Publications Ltd

- 1. EBM Guidelines 26.5.2014, www.ebm-guidelines.com**
- 2. Упатството треба да се ажурира по 3 години.**
- 3. Предвидено е следно ажурирање во 2017 година.**

Упатството го ажурирала: Д-р Наталија Долненец-Банева
Координатор: Проф. Д-р Катица Зафировска